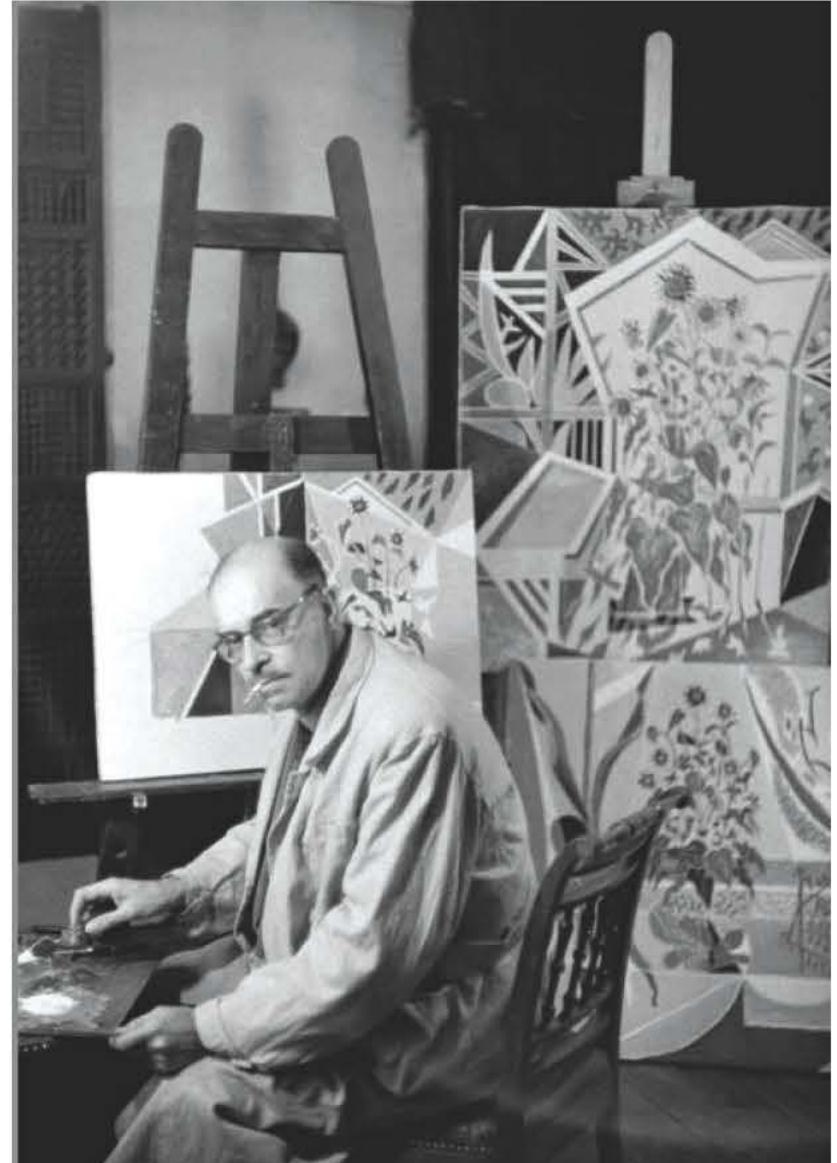

Ο Χατζηκυριάκου Γκίκα

πλίου για να απολαύσει τη θέα της πόλης. Σήμερα υπάρχει το εστιατόριο «Ορίζοντες» που αιτείται την Αθήνα από την κορυφή του λόφου, με ενδιαφέρουσα κουζίνα και μοντέρνους τόνους.

Προς το τέλος της δεκαετίας του 1930, το μυθικό παρελθόν της Ελλάδας και το προσιτό παρόν, προσέλκυσε επώνυμους ξένους καλλιτέχνες. Ανάμεσά τους ο συγγραφέας Λώρενς Ντάρελ ο οποίος είχε ζήσει στο νησί της Κέρκυρας και μάλιστα φιλοξένηνος τον πολύ καλό του φίλο Χένρυ Μίλλερ. Ο Μίλλερ έζησε μόνο λίγους μίνες στην Ελλάδα, επισκέφθηκε την Αθήνα, την Πελοπόννησο και αρκετά νησιά. Συναναστράφηκε με φίλους του Γκίκα, όπως το Γιώργο Κατσίμπαλη (Ελληνα διανοούμενο και συγγραφέα) από τον οποίο και εμπνεύστηκε τον τίτλο του βιβλίου του «Ο Κολοσσός του Μαρουσίου» (1941) στο οποίο περιγράφει τις εντυπώσεις του από την ουγγρον Ελλάδα. Ένα βιβλίο-ύμνος για τη χώρα που δείχνει πόσο πολύ επηρεάστηκε από τους ανθρώπους και το φως της. Επίσης συναναστράφηκε με τον Θεόδωρο Στεφανίδη, ανθρωπο-

ευρύτατης παιδείας και με ποικίλα ενδιαφέροντα. Ο Θ. Στεφανίδης, εκτός από την ιατρική, την μεταφραστική και την λογοτεχνία ασχολήθηκε και με τη βιολογία και την αστρονομία και δημοσίευσε οχετικές μελέτες. Ο Χένρυ Μίλλερ στο έργο του Ο Κολοσσός του Μαρουσίου έγραψε για τον Στεφανίδη: Μια μέρα ο Θεόδωρος έπεισε πάνω μας- ο δόκτωρ Θεόδωρος Στεφανίδης. Όσο μπορεί κανείς να ξέρει για τα φυτά, τα ορυκτά, τα δέντρα, τα λουλούδια, τα βράχια, τις κατώτερες μορφές του ζωικού κόσμου, μικρόβια, αρρώστιες, άστρα, πλανήτες, κομήτες και τα λοιπά, το ήξερε.

Ο Μίλλερ συναναστράφηκε επίσης με τον Κωνσταντίνο Τσάτσο, νομικό, φιλόσοφο και πολιτικό που διετέλεσε πρόεδρος της Δημοκρατίας το διάστημα 1975-1980 και τον Γιώργο Σεφέρη και τον Οδυσσέα Ελύτη. Το σπίτι του Γκίκα ήταν δύο λεπτά μακριά από τον «Απότομο» που ήταν το αγαπημένο ουζερί της παρέας όπου πίνοντας ουζάκι έκαναν τις φιλοσοφικές τους συζητήσεις. Λειτουργούσε σαν μικρή Βουλή για χιλιάδες γνωστούς και άγνω-

στους, είδε δημοσιεύματα στους «Times» της Νέας Υόρκης, στο «Paris Match» και σε ξένα περιοδικά γεύσης και πολιτισμού. Το ουζερί ο «Απότομος» όπου ο Αντωνίου συναντιόυσε την παρέα του Κατσίμπαλη για μεσημεριανό ουζάκι έχει σήμερα δώσει τη θέση του σε ένα ακριβό εστιατόριο το Cellier Le Bistrot.

Μια μέρα ο Λώρενς Ντάρελ και ο Γιώργος Κατσίμπαλης τον φέρνουν σε επαφή με τον Χένρυ Μίλλερ. Οι δύο άνδρες συνδέονται με στενή φιλία, ο Γκίκας φιλοξενεί τον Μίλλερ στο σπίτι του στην Ύδρα και κάνουν μαζί εκδρομές στους Δελφούς και την Ελευσίνα. Για τη σχέση αυτή θα εκδώσει, το 1991, το βιβλίο «N. X. Γκίκας - Χένρυ Μίλλερ. Χρονικό φιλίας».

Το σπίτι της Ύδρας είχε 40 δωμάτια. Μερικά από αυτά σαν «δροσερά μπουντρούμια» θαμμένα στην πλευρά του λόφου, άλλα τεράστια «σαν το σαλόνι σε υπερωκεάνιο». Στην ταράτσα ο Μίλλερ και ο Γκίκας, πίνοντας ουίσκι, συζητούσαν για τους Μοναχούς του Θιβέτ. Πριν συνεχίσει την περιήγησή του στα νησιά ο Μίλλερ έγραψε μια πρόχειρη εκδοχή του «Κολοσσού του Μαρουσίου».

Μετά το 1945 μια νέα ομάδα εποκεπών συναναστράφηκαν με τη Γενιά του Τριάντα: Ρέξ Γουόρνερ, του οποίου το έργο Men and Gods (Ανδρες και Θεοί), παραμένει μια χρήσιμη εξιστόρηση των Ελληνικών μύθων. Έντμουντ «Μάικ» Κίλι ο οποίος συσχετίζει το έργο του Inventing Paradise με τη Γενιά του Τριάντα

Η εφημερίδα The Australian ταξιδεύει στην Ελλάδα και θυμάται τον Νίκο Χατζηκυριάκο Γκίκα. Πίνει καφέ με τον Οδυσσέα Ελύτη στο Ζόναρς, ούζα με τον Γιώργο Κατσίμπαλη στον Απότομο. Η Ντομινίκ Γκρίν ανηφορίζει το Λυκαβηττό, συναντάει τον Χένρυ Μίλλερ και τον Λόρενς Ντάρελ, θυμάται την Αθήνα της γενιάς του '30, τον Γιώργο Σεφέρη, τον Ρέξ Γουόρνερ, τον Έντμουντ Κίλι, τον Πάτρικ Λι Φέρμορ... Η εφημερίδα The Australian με λίγες αράδες επιστρέφει στην πολλά υποσχόμενη Ελλάδα της δεκαετίας του '30 και της δεκαετίας του '60, την πιο φανταχτερή, την φερέλπιδα, την ξεχασμένη